

den achterkant dekt hij voldoende beschermend af. Nu neemt hij zijn etsnaald, krast in den etsgrond een lijn, daardoor het blanke koper open leggend. Giet hij nu weer de etsvloestof over de plaat, dan zal deze wel in de open liggende lijn doordringen en invreten, niet in het overige, bedekte gedeelte.

Wanneer de metalen plaat weer ontdaan is van den etsgrond en in de in het koper verdiept uitgevreten lijn een verfstof wordt gebracht, die alleen in deze lijn blijft zitten en voor het overige is verwijderd, dan is het zoo begrijpelijk als men zich maar iets denken kan, dat een vel papier met kracht op de plaat gedrukt van uit die verdiepte lijn de verf halen zal en in een omgekeerd beeld een lijn zal vertoonen precies gelijk aan de kras in het koper getrokken en daarin verder verdiept.

En dat bovendien de dekking van deze lijn af zal hangen van de diepte der invreting, doordat de hoeveelheid verf die zoo op het papier wordt gebracht van die diepte afhankelijk is.

Zoo eenvoudig als deze beschrijving is het etsen in werkelijkheid intusschen niet.

Elk onderdeel van deze bewerking eischt niet alleen groote kennis en geoefendheid, doch wil de „ets“ tot een kunstwerk worden dan moet de maker de gave hebben om de techniek zoozeer te beheerschen dat de handenarbeid alleen dient om de gedachte die hij in zijn schepping wil leggen op de juiste wijze tot uiting te brengen.

Er zijn vele en velerlei methoden van etsen. Feitelijk heeft ieder etser van beteekenis zijn eigen methode van werken. Het etsen stelt daarom op zulk een voor treffelijke wijze in staat om iets goeds tot stand te brengen, omdat de etser in de verschillende stadia van zijn werk zijn vorderingen controleeren kan,

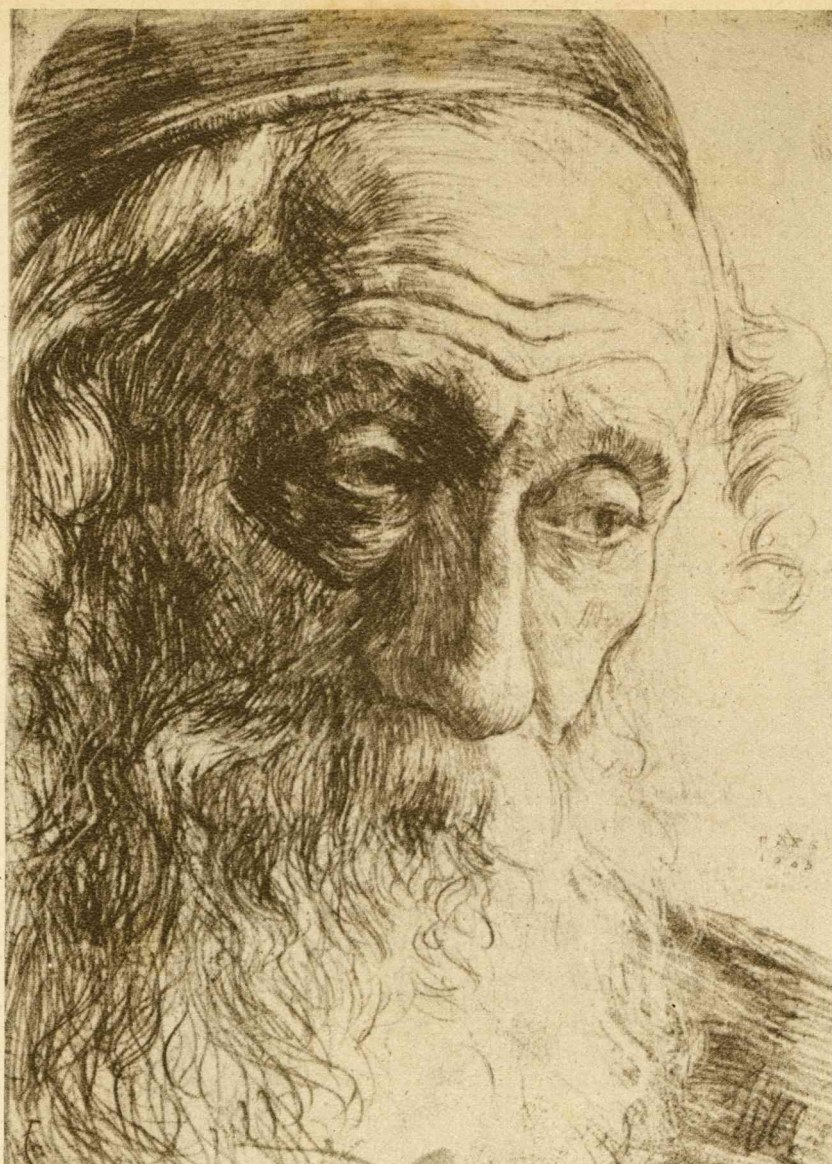
Zoals ik hierboven zeide, bestaan er verschillende werkwijzen bij het etsen, waarvan ik hier enkele neem.

In de eerste plaats de „ets“ „radeering“, of „eau forte“.

Hierbij wordt de methode boven beschreven gevolgd; met de naald wordt in den etsgrond gekrast, met het etswater (eau forte) de verdieping bewerkt.

Men kan op deze wijze in hooge mate varieerende resultaten bereiken, van de luchtige lijnenwerking tot de geheel doorgevoerde halftoon effecten.

Een andere manier wordt gevolgd door de etsers, die er den voorkeur aan geven om met

HERMAN STRUCK, EEN INWONER VAN JAFFA.

Ontleend aan H. Struck: „Die Kunst des Radierens“. Uitg. Paul Cassirer, Berlijn.

een diamant de lijnen direct in het koper te trekken (dry point); feitelijk is hun werk geen etsen en veeleer graveeren, doch het effect komt in vele opzichten met de ets overeen.

Allerlei hulpmiddelen worden gebruikt om de plaat niet al te leeg te laten blijven, ofschoon de dry point wel het meest typische resultaat geeft, wanneer de waarde ervan in de zuivere lijnenwerking ligt.

Met het schaatmes wordt ook vaak naar het bereiken van goede resultaten gezocht. Een plaat met een lichtelijk ruw gemaakt (gekornde) oppervlakte, welke bij het afdrukken een gelijkmatige toon zou geven, wordt met het schaatmes behandeld. Men werkt dus niet in de eerste plaats om de donkere lijnen aan te brengen, veeleer tracht men in de donkere grondtoon lichtere partijen uit te schaven.

De Aquatinta is weder een andere wijze welke door enkele etsers wordt verkozen. De plaat wordt met een colophoniumpoeder gelijkmatig bedekt. Dit poeder wordt verhit en vormt een fijne korn op de plaat waardoor het bij het bewerken der plaat kan dienen. Vooral zachte tonen zijn met de aquatinta-maniër zeer gelukkig te bereiken.

Ten slotte noem ik de vernis-mou. Deze wijze van werken geeft het den kunstenaar in de hand om zachte aan potloodlijnen herinnerende resultaten te bereiken.

De vernis-mou is in staafjes in den handel en wordt op de plaat met behulp van een lederen rol gelijkmatig verdeeld en verwarmd.

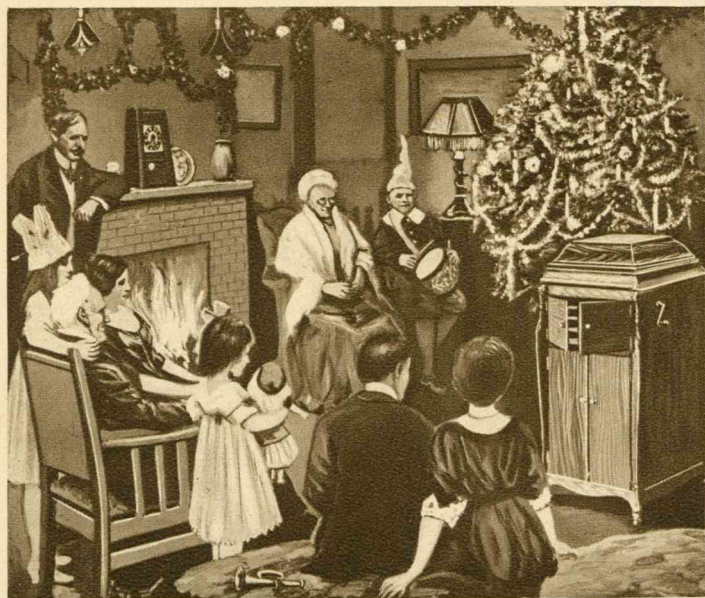
Na afgekoeld te zijn, wordt de plaat op volgende wijze bewerkt. De etser legt op het met de laag bedekte deel voorzichtig een blad papier. Daarop teekent hij met potlood en verwijdert op die wijze door meer of minder hard te drukken de laag van het metaal, waarna het etsen plaats kan vinden.

* * *

Dit korte opstel heeft geen pretentie van volledigheid. Hoe zou het dit kunnen hebben. Alleen wil het de aandacht op de ets vestigen, als een kunstrijk hulpmiddel om onze woningen op goede wijze te versieren.

De ets kan een plaats vinden in elke omgeving. Zij stoort niet te midden van eenvoud, valt niet in het niet in een omgeving vol pracht.

Wie dus de ets leert liefhebben kan zich een bron van hoog en groot genot verschaffen.

Zal er dit Kerstfeest ook in Uw huis een

HIS MASTER'S VOICE

instrument zijn?

Ga nog heden naar een onzer officieel aangestelde agenten, die U gaarne, zonder eenige verplichting Uwerzijds, dit eenig instrument zullen laten hooren. Ongetwijfeld zult U dan overtuigd zijn, dat er geen mooier en nuttiger

KERSTGESCHENK

denkbaar is dan een:

HIS MASTER'S VOICE

Gramophone met een mooie collectie His Master's Voice Records.

Adressen van Agenten en nieuwe geïllustreerde catalogi, zenden U gratis en franco:

THE GRAMOPHONE COMPANY LTD.

22A AMST. VEERKADE

:: 'S-GRAVENHAGE.